

Sygn. akt IV KK 111/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie skazanego **P. R.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 września 2021 r.

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 532 § 3 k.p.k.)

wniosku obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. III Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R.

z dnia 13 marca 2019 r., sygn. X K [...],

na podstawie art. 532 § 1 *a contrario* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

W złożonym w dniu 4 marca 2021 r. do Sądu Najwyższego wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia orzeczenia, obrońca skazanego P. R. wskazuje na to, że jego zdaniem istnieje realna szansa na uwzględnienie kasacji z uwagi na „charakter uchybienia procesowego” oraz ze względu na stan zdrowia psychicznego skazanego, który podejmował próbę samobójczą, co w konsekwencji doprowadziło do udzielenia przerwy w odbyciu kary i hospitalizacji skazanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy nie zasługiwał na uwzględnienie.

Suspensywność zaskarżonego orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym ma charakter wyjątkowy, jedynie w zupełnie szczególnych przypadkach dopuszczalne jest wstrzymanie zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia. Wyrok posiadający atrybut prawomocności podlega bezzwłocznemu wykonaniu (art. 9 § 1 i 2 k.k.w.). Regulacja ta bazuje na przyjęciu, że rozstrzygnięcie to korzysta z domniemania prawidłowości (*res iudicata pro veritate habetur*). Z kolei implikacją tego założenia dla postępowania zainicjowanego wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia — którego przedmiot stanowi weryfikacja prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego kończące postępowanie, którym poddano kontroli wyrok sądu I-szej instancji — jest to, że wniesienie kasacji nie wstrzymuje w sposób automatyczny wykonania prawomocnego rozstrzygnięcia.

Przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie określa przesłanek skutkujących wstrzymaniem wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia (lub innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji). W judykaturze przyjmuje się jednak, że wstrzymanie wykonania orzeczenia możliwe jest w razie kumulatywnego zmaterializowania się dwóch kryteriów.

Po pierwsze chodzi o to, że ocena zarzutów wyartykułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia (dokonana, co wypada podkreślić, wyłącznie na potrzeby rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wydania rozstrzygnięcia o charakterze incydentalnym) pozwala już *prima facie* na stwierdzenie wysokiego prawdopodobieństwa ich zasadności oraz postawienia — w miarę kategoriycznej — prognozy co do możliwości uwzględnienia zarzutów kasacyjnych przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest zatem ustalenie w toku tego postępowania o charakterze incydentalnym, że postawione orzeczeniu sądu odwoławczego zarzuty (i argumentacja zaprezentowana na ich poparcie w kasacji) dają asumpt do przyjęcia poglądu o ewidentnej, niejako „rzucającej się w oczy” wadliwości zaskarżonego wyroku sądu odwoławczego. Po wtóre zaś, konieczne jest wykazanie przez autora wniosku, że dalsze wykonywanie orzeczenia mogłoby wywołać wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki dla skazanego.

Przy analizie potrzeby wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia w związku z wniesieniem kasacji posiłkowo można i należy posługiwać się także rezultatem oceny, czy ewentualne wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia

zarzutu bądź zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia doprowadziłoby do wydania przez najwyższą instancję sądową orzeczenia skutkującego potrzebą odstąpienia od dalszego wykonywania wobec skazanego orzeczonej w stosunku do niego kary (czy środka karnego). Nie w każdym bowiem przypadku stwierdzenia istnienia wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów kasacyjnych nieodzowne stanie się wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia — także z uwagi na uwarunkowania wynikające z innych zaszczości współkształtujących aktualny status prawny skazanego w płaszczyźnie wykonywania orzeczonych wobec niego (innych) kar.

Nie przesądzając obecnie treści rozstrzygnięcia, które po merytorycznym rozpoznaniu kasacji zapadnie w niniejszej sprawie (i finalnej oceny zaprezentowanych w niej zarzutów) należało skonstatować, że zupełnie wstępna analiza zarzutów postawionych w kasacji obrońcy skazanego P. R. — dokonana przez Sąd Najwyższy jedynie w ograniczonym zakresie, bo tylko w płaszczyźnie niezbędnej dla rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wyłącznie na użytek rozpoznania tego wniosku — nie upoważnia do wyrażenia poglądu, iżby którykolwiek z tych zarzutów był zasadny w stopniu oczywistym („rzucającym się w oczy”) czy formułowania stanowczej prognozy o istnieniu wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów w wyniku rozpoznania kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego. Tymczasem — jak już powiedziano wyżej — to jedynie stwierdzenie zaistnienia tych okoliczności otwiera drogę do rozważenia potrzeby wstrzymania wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją.

Formułując wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia autor kasacji wniesionej w imieniu skazanego P. R. nawiązuje przede wszystkim do okoliczności związanych ze złym stanem zdrowia psychicznego skazanego, wskazując na to, że w warunkach izolacyjnych podejmował próbę samobójczą, doznał omamów słuchowych i zaburzeń psychotycznych oraz na brak możliwości zapewnienia przez Zakład Karny właściwej opieki psychiatrycznej, w związku z czym zastosowano wobec niego przerwę w odbyciu kary i hospitalizację w szpitalu psychiatrycznym. Poza wyartykułowaniem jednak okoliczności związanych ze stanem zdrowia skazanego, które — jak wskazał sam obrońca - być może uzasadniałyby odroczenie wykonania kary (art. 150 § 1 k.k.w.) obrońca nie

uprawdopodobnił tego, iżby niektóre z podniesionych w kasacji zarzutów miałyby cechować zasadność o stopniu zbliżonym do oczywistej, co ewentualnie uzasadniałoby skorzystanie z instytucji przewidzianej w przepisie art. 532 § 1 k.p.k. Ponadto jak już wskazano powyżej – w związku z problemami zdrowotnymi skazanego, na wniosek Kierownika Ambulatorium z Izby Chorych Zakładu Karnego w R., P. R. została udzielona przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności, podczas której P. R. był od dnia 1 czerwca 2020 r. do dnia 12 sierpnia 2020 r. hospitalizowany w Specjalistycznym Psychiatrycznym ZOZ w J., gdzie był leczony w warunkach zewnętrznych w związku z rozpoznaniem u niego schizofrenii paranoidalnej. Konkludując należało zatem stwierdzić, że gdyby nadal stan zdrowia psychicznego skazanego był zły i zagrażał życiu P. R., z pewnością odpowiednie osoby z ramienia Zakładu Karnego w R. ponownie wystąpiłyby o przerwę w wykonaniu kary i skierowanie P. R. celem poddania specjalistycznemu leczeniu. Z uwagi na powyższe brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku adw. A. Ł., obrońcy skazanego P. R., o wstrzymanie wykonania zaskarżonego przezeń kasacją wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. III Ka [...], zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 marca 2019 r., sygn. X K [...].